



ساعت صفر

ضمیمه نوجوان

شماره ۱۲۰ ■ ۲۸ مهر ۱۴۰۱

نوجوان
بازار



حسین
شکیب راد
سردبیر
نوجوان

۱

اولین و مهم‌ترین تغییر پیش رو، نقشی است که برای امتحان نهایی سال دوازدهم در رتبه کنکور دانش‌آموزان قائل خواهند شد. روندی که از ۴۰ درصد شروع و به تأثیر قطعی نزدیک می‌شود. این مساله که کنکور به عنوان یک مارا تن تست زنی نمی‌تواند الگوی مناسبی برای ورود افراد به عرصه علم‌آموزی در دره دانشگاهی و عالی باشد، کتمان شدنی نیست اما مدلی که برای کنکور ۱۴۰۲ و بعد از آن تدبیر شده هم ایراداتی دارد.

مثلاً گروهی معتقدند با توجه به بالا بودن تعداد معدل ۲۰، معیار سابقه تحصیلی مبتنی بر آزمون نهایی در یک سال، معیار خوبی برای رشته‌های پرطرفدار محسوب نمی‌شود. معیار سابقه تحصیلی در صورتی که بر اساس سه دوره آزمون نهایی باشد، معیار معتبرتری خواهد بود. به عبارت دقیق‌تر مخالفین، این موضوع را مطرح می‌کنند که در نهایت این نتایج کنکور است که می‌تواند میان دانش‌آموزان تراز اول کشور تفکیک ایجاد کند و دخالت دادن معدل در نتایج آزمون سراسری فقط مغل تأثیرگذاری شفاف و عادلانه نتیجه کنکور در رتبه‌بندی داوطلبان است.



۲

اگر قرار باشد امتحانات نهایی اهمیت پیدا کند، احتمالاً باید روند طراحی سوالات آن هم به شکلی پیش برود که دانش‌آموز درس‌خوان و توانمند را از باقی جدا کند. از استرس‌های همین حالا برای امتحانات پایان سال دوازدهم که بگذریم؛ حسابش را بکنید چه بلایی قرار است از سال بعد سر دانش‌آموزان بیاید. چرا که نوع پرسش‌ها در این امتحانات نمی‌تواند به گونه‌ای باشد که چند هزار نفر اول شرکت‌کننده در کل جامعه دانش‌آموزی کشور را از هم تفکیک کند؛

زیرا در این صورت سطح دشواری سوالات به سمتی خواهد رفت که با مردودی‌های گسترده روبه‌رو خواهیم شد و ارتقای پایه تحصیلی در دوره دبیرستان مختل می‌شود. در صورت اجرای چنین طرحی، سوالات امتحانات نهایی با هدف افزایش سرعت و دقت تصحیح اوراق، به سوی پرسش‌هایی غیرتحلیلی با جواب کوتاه متمایل می‌شود که برخلاف اهداف اصلی آموزش و سنجش در دوره متوسطه است.



۳

یکی از درهای همیشگی که اساساً خودش سد بزرگی در برابر حل معضل کنکور در کشور ما بوده است، افرادی هستند موسوم به مافیای کنکور. شاید ابتدا به نظر برسد با این تغییرات داریم دست آنها را از جیب مردم کوتاه می‌کنیم اما باید بپذیریم افزایش اهمیت امتحانات نهایی در نتایج کنکور باعث گسترده‌تر شدن بازار سودجویان عرصه کنکور و ورود گسترده‌شان به پایه‌های پایین‌تر به بهانه امتحانات نهایی خواهد شد و این بازار نه تنها برچیده نمی‌شود، بلکه چند برابر می‌شود و به دنبال آن، اضطراب و استرس کنکور نیز گسترده‌تر خواهد شد.

با قطعی شدن تأثیر معدل بر نتیجه کنکور، مافیای جدیدی برای ترمیم معدل و کلاس‌های خصوصی شکل می‌گیرد و به غیر از کتب تست، میلیون‌ها جلد کتاب آموزشی دیگر برای امتحانات نهایی وارد بازار می‌شود. در صورت قطعی شدن تأثیر معدل، می‌توان با پول، نمره خرید و هر دانش‌آموزی که به مدارس غیرانتفاعی برود، در کنکور هم رتبه بهتری را کسب می‌کند. به عبارت دیگر، با تأثیر قطعی معدل در کنکور باید فاتحه عدالت آموزشی را خواند.

تازه این افراد پشت پرده را هم در نظر بگیریم یک جای دیگر کار هم می‌لنگد. از دیگر انتقادات به طرح جدید این است که این مصوبه موجب تشدید رقابت و اضطراب دوچندان در سال پایانی و افزایش شهریه مدارس غیردولتی و مؤسسات آموزشی خواهد شد. ضمن اینکه این مصوبه واپسگرایانه است و باعث بی‌توجهی دانش‌آموزان به دروس فرهنگ‌محور و نظری خواهد شد.



۴

یکی از اصلی‌ترین تفاوت‌های آزمون سراسری سال آینده ایران سوابق تحصیلی اثرگذار باشد و در این بخش اعمال خواهد شد به عبارت دقیق‌تر داوطلبان کنکور سال آینده صرفاً از دروس تخصصی آزمون خواهند داد.

خب ممکن است برخی دانش‌آموزان کیف‌شان کوک شود، مثلاً همان‌هایی که با ادبیات و عربی و امثال آن مشکل ریشه‌ای دارند که قاعداً اغلب‌شان از رشته‌های ریاضی و تجربی هستند. اما اگر از این موضوع که لااقل برای رشته انسانی، اتفاقاً همین دروس هم اهمیت بالاتری دارند و هم در این رقابت سخت، کارسازتر هستند، بگذریم؛ به یک نکته باید اشاره کنیم و آن هم بی‌سوادی مغرطی است که همین حالا هم در میان فارغ‌التحصیلان نسل جدید دیده می‌شود. کاری به ادبیات بی‌سروته فضای مجازی هم نداشته باشیم، باز هم به وضوح می‌بینیم که چقدر نوجوانان و جوانان امروز سواد اولیه خواندن و نوشتن‌شان لنگ می‌زند، چقدر با شعر و ادبیات و هنر بیگانه‌اند. حالا چه کاری است که همین چند درس مفید فایده را هم از اهمیت ببندازیم؟!

آیا تغییرات کنکور به نفع هنوزم همونی،

صحبت از غولی که قرار است تغییر چهره بدهد کمی دعوتید که هنوز همان قدر بزرگ و غیرقابل شکست است شانه کرده و عطر زده و لباس شیک هم تنش کرده است داوطلبان جدیدش نشسته است. اما بد نیست مروری که مضر هستند.

